

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

2019-05-16
1 (18)
Dnr-2018:11535

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Matfors
skola i Sundsvalls kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Matfors skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Matfors skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för ett kollegialt lärande.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att hitta former för hur lärarna i undervisningen kan stärka elevernas motivation och lust att lära.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre utsträckning verkar för att all personal följer överenskomna strategier och rutiner i arbetet med att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *låg utsträckning*.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar av elevers kunskaper.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 oktober, 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:11535) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattade skäl till bedömningen

Det framgår av granskningen att rektorn arbetar för en utveckling av utbildningen genom att följa upp skolans kunskapsresultat och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, vilket bland annat visar sig genom att rektorn arbetar för att skapa förutsättningar för lärarna att samverka samt verkar för att det ska ske ett lärande i kollegiet. Arbetet med att skapa förutsättningar för ett kollegialt lärande kan dock stärkas. Rektorn har inlett ett arbete som syftar till att sätta mer fokus på jämställdhets- och genusfrågor.

Rektorns ansvar för uppföljning, analys och utveckling av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens resultat. Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling sker bland annat vid de återkommande elevuppföljningar som skolan genomför. Det är skolledningen, elevhälsan och mentorerna som genomför dessa uppföljningar och fokus är om eleverna når målen eller inte. Resultatanalyser på ämnesnivå har införts av skolledningen och genomförs efter att betyg satts vid terminsslut och inför det kommande läsåret. Skolledningen uttrycker att det har skett en utveckling av dessa analyser från det första tillfället. Det finns dock fortfarande ett behov av att stärka förmågan hos lärare att analysera den egna undervisningen. Resultat av värdegrundsarbetet har bland annat följts genom en elevenkät samt vid utvärderingstillfällen för vårdnadshavare.

Rektorn genomför utvecklingsåtgärder utifrån analyser av uppföljningarna samt fattar beslut om hur resurser fördelas för att möta de behov som finns vid skolan. Utifrån vad elev- och föräldraenkäterna visat har skolan valt att arbeta för att motverka kränkande språkbruk samt för att främja tryggheten i miljöerna utanför klassrummen. Utifrån analyser av elevers måluppfyllelse tas beslut om hur olika stödresurser ska fördelas. Det framgår dock att skolan står under ett sparbeting vilket innebär förändringar avseende resurser och både elevhälsans personal och undervisande lärare uttrycker att elever inte alltid får insatser och stöd i den utsträckning de skulle behöva.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn i viss mån leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har inlett ett arbete som syftar till att i högre grad fokusera jämställdhets- och genusfrågor. Lärarna på högstadiet har läst litteratur samt diskuterat de här frågorna och har nu exempelvis ett utökat ansvar att stämma av genusperspektiv i undervisningen, bland annat i syfte att hitta sätt att lyfta pojkarna då man sett att deras resultat ligger lägre än flickornas. Lärarna på mellanstadiet har arbetat fram varierade arbetsuppgifter som på ett bättre sätt ska kunna passa både pojkar och flickor.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar till stor del det pedagogiska arbetet. Skolledningen har, bland annat utifrån lärarnas resultatanalyser, identifierat ett behov av att stärka det kollegiala lärandet. Ett behov av att stärka ledarskapet i klassrummet har också identifierats. Möjligheter till ett kollegialt lärande ska enligt rektorn och de biträdande rektorerna framförallt kunna ges via arbetslagsträffar som sker minst en gång i veckan. Pedagogerna från samtliga arbetslag på skolan har träffats vid några tillfällen för att diskutera och utveckla frågor som är viktiga i ett årskurs 1–9 perspektiv. Lärarna uttrycker att de både önskar och behöver fler sådana tillfällen.

Ett resultat av de diskussioner som förts vid arbetslagsmöten är ett arbete som inletts under innevarande läsår och som, enligt lärare och skolledning, bidragit till att skapa en lugnare och tryggare miljö med tydlig struktur i klassrummen. Det framgår av intervjuer att ett arbete med en tydlig struktur på lektioner är någonting som hela skolan arbetar med men att mellanstadiets lärarlag kanske är de som har kommit längst avseende detta. På framförallt högstadiet har inte alla lärare tagit till sig de överenskomna strategier och rutiner för hur lektioner ska struktureras och elever bemötas. Det framgår inte tydligt vad orsakerna till detta är men det är någonting som ledningen har identifierat och på olika sätt arbetar för att förbättra.

Det finns en uttalad ambition att alla nyanställda och eller utbildade lärare ska få stöd vid planering av undervisningen samt inför och i samband med bedömning och betygssättning. Skolledningen uttrycker att samtliga nya/obehöriga lärare har en mentor som ger dem handledning samt att obehöriga lärare har sambedömning med behörig, legitimerad lärare inför betygssättning. Det framgår dock att de lärare som ska stå för detta stöd inte alltid har den tid som krävs samt att det inte heller för dem alltid är tydligt vilka förväntningar det finns på innehåll och omfattning av det stöd som ska ges.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Matfors skola i *flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för ett kollegialt lärande.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att utbildningen ständigt prövas och utvärderas så att en utveckling kan ske. Av läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Granskningen visar att det finns utrymme för att stärka det kollegiala lärandet, stöd till obehöriga lärare samt att tydliggöra arbets- och förhållningssätt. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att följa upp de insatser som hittills har genomförts i syfte att göra ovanstående, för att kunna förbättra det arbetet. Vidare rekommenderar Skolinspektionen rektorn att särskilt ta reda på vilka förutsättningar som krävs för att behöriga lärare ska ha möjlighet att ge relevant stöd till obehöriga kollegor samt att därefter skapa dessa förutsättningar.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl till bedömningen

Undervisningen har en viss variation och är i huvudsak strukturerad. Eleverna har möjlighet att utveckla ett ansvar för sitt eget lärande genom att de på olika sätt görs delaktiga i undervisningen. Anpassningen av undervisningen kan förbättras så att alla elever ges stöd och utmaningar utifrån sina olika behov och förutsättningar. Likväl kan arbetet med att höja medvetenheten om vikten av elevers motivation och lust att lära stärkas.

Variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen består till stor del av olika uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation. Eleverna får till övervägande del ett aktivt lärarstöd så att de ska förstå vad de ska göra, komma igång med sina arbetsuppgifter samt kunna bibehålla ett engagemang för arbetet som bedrivs i klassrummet. Vid skolan genomför lärarna lektionerna i huvudsak utifrån en struktur med tydlig inledning, sammanhang i genomgång, logiskt flöde i uppgifter samt med någon form av sammanfattande avslutning där eleverna ibland får möjlighet till reflektion. Exempelvis kan eleverna med tummen få visa hur de tycker deras egen insats varit eller om de tycker att arbetsuppgifterna varit svåra eller lätta. Vid flera observerade lektioner följer lärarna kontinuerligt upp hur det går för eleverna och om de förstår vad lektionen och arbetsuppgifterna syftar till.

Elevers delaktighet i undervisningen och det egna lärandet

Granskningen visar att eleverna överlag görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Lärarna arbetar på olika sätt för att ge eleverna möjlighet att utveckla ett

ansvar för det egna lärandet. Eleverna kan få ta del av konkretiserade exempel av kunskapskravens nivåer för att se vart de kan nå samt förstå var de befinner sig för närvarande. Utifrån detta brukar lärarna diskutera tillsammans med eleverna att man utvecklas olika och att man kan nå målen på olika sätt, genom att exempelvis ta sig an uppgifter på olika sätt, utifrån det man redan kan. Inför ett arbetsområde kan eleverna få berätta vad de är intresserade av och vad de vill veta, så kan klassen/gruppen ta reda på saker tillsammans utifrån det. Lärare uppger att de också kan diskutera med elever om hur man kan arbeta för att lära sig så mycket som möjligt; eleverna får också tillfälle att praktisera olika inlärningsstrategier. Eleverna har även möjlighet att, via skolans digitala plattform, ta del av planeringen för undervisningen i olika ämnen, även om det varierar i vilken grad lärarna publicerar sina planeringar där.

Stimulans och utmaning för motivation

Undervisningen anpassas i relativt stor utsträckning efter de elevgrupper som finns i klasserna men det varierar mellan lärare hur väl detta lyckas. Det finns lärare som uttrycker att det är en utmaning att anpassa till alla elever då kunskapsspannet är stort. Framförallt är det svårt att hinna med att utmana de elever som har lätt för sig, uttrycker några lärare som menar att det beror på att tiden ofta går till de elever som har svårt att nå målen. Vid de flesta observerade lektioner är innehåll och arbetsuppgifter lika för alla elever och eleverna arbetar i hög grad individuellt. Det finns ett relativt stort antal elever som har olika extra anpassningar. Alla arbetslag har tillsammans med elevhälsan utvecklat arbetet med extra anpassningar. Enligt elevhälsan är det lättare i ett klasslärarsystem att arbeta med dessa anpassningar. Lärare på högstadiet uttrycker, enligt elevhälsan, att det är svårt att hålla reda på alla anpassningar som ska genomföras.

De flesta lärare arbetar på olika sätt för att stärka elevernas självförtroende och lust att lära men granskningen visar att förutsättningar att arbeta med dessa frågor samt även till viss del medvetenheten om vikten av detta område generellt kan stärkas på skolan. Lärare från alla stadier ger exempel på hur de arbetar för att motivera och inspirera eleverna. Några lärare, framförallt på högstadiet, uttrycker att det finns olika hinder för ett sådant arbete; exempelvis uppger lärarna att deras möjlighet att ha motiverande och peppande samtal med andra elever än sina mentorselever är starkt begränsade. Elever uttrycker att vissa lärare är bra på att ge positiv återkoppling samt att vid behov stötta och uppmuntra medan andra lärare inte är bra på detta. Några elever uppger även att vissa lärare uttrycker lägre förväntningar på en del elever. En förklaring till låga resultat som återkommer i skolans egna resultatanalyser är bristande motivation hos elever. Det framkommer i intervjuer att studie- och yrkesvägledaren i sitt uppdrag genomför motiverande samtal med elever samt att

mentorerna på högstadiet ägnat extra tid för att med eleverna tala om dessa frågor. Utöver detta finns dock enligt uppgift inte något samlat arbete på skolan kring motivation och lust att lära.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Matfors skola *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att hitta former för hur lärarna i undervisningen kan stärka elevers motivation och lust att lära.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Enligt läroplanen ska läraren stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan.

Motivation kan beskrivas som en process där individen ställer värdet av att anstränga sig för att klara en uppgift eller uppnå ett mål mot sannolikheten att framgångsrikt slutföra uppgiften eller nå målet. Motivationen att delta i en lärandeprocess ökar om eleven upplever att arbetsprocessen leder till att han eller hon bekräftar sin egen förmåga och sig själv, eller blir bekräftad av andra. Inom forskningen görs ofta en distinktion mellan yttre och inre motivation hos elever. Inre motivation innebär att elever engagerar sig i uppgifter och aktiviteter för att de finner dessa intressanta och lustfyllda i sig. Yttre motivation däremot innebär att elever engagerar sig i skolarbetet utifrån yttre krav. För att gynna en livslång lust att lära krävs att det finns en inre motivation att lära hos eleverna. Genom att skapa förtroendefulla relationer med eleverna kan läraren bidra till positiva förväntningar och nyfikenhet hos elever och därmed till deras inre motivation. Positiva förväntningar och nyfikenhet på innehållet hos eleven kan exempelvis skapas genom att skolarbetet kopplas till för eleverna angelägna sammanhang och intressen. Lärare kan även behöva arbeta för att stärka elevernas självuppfattning avseende att de har förmåga att lära. En förutsättning för detta är att läraren bland annat skapar ett tillåtande klimat i klassrummet genom att till exempel se till att eleverna vågar ta risker och göra försök, där misstag ses som tillfällen till lärande. Läraren behöver också ge positiv respons på elevernas arbetsinsats och uppmuntra dem att göra sitt bästa.

Granskningen visar att undervisningen vid Matfors skola kan utvecklas så att den i högre grad stimulerar och stärker elevernas motivation att lära. Det är Skolinspektionens rekommendation att rektorn tillsammans med lärarna inleder ett arbete för att hitta former för detta. Det kan exempelvis handla om att i än högre utsträckning förmedla positiva förväntningar på elever, anknyta innehåll till för eleverna relevanta sammanhang samt förklara och tydliggöra syftet med undervisningen och arbetsuppgifterna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i *flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl till bedömningen

Skolan bedriver i viss utsträckning ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Det bedrivs i viss mån även ett samlat arbete för att skapa studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbetet.

Arbete för att skapa trygghet

Det framgår av granskningen att skolan i viss utsträckning bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Elevernas upplevda trygghet kartläggs på olika sätt och resultat av kartläggningarna är sedan utgångspunkt för de insatser som skolan genomför. Trygghet, attityder och språkbruk är områden som skolan valt att arbeta med utifrån vad som kommit fram i elevenkäter. Lärarna på högstadiet har arbetat gruppvis med Skolverkets skattningsmaterial kring trygghet och studiero i syfte att precisera vad de behöver arbeta med. Skolledningen har satt samman en likabehandlingsgrupp, med representanter från de tre stadierna och som på olika sätt har i uppdrag att arbeta med de här frågorna. Exempel på insatser för att skapa trygghet är fasta platser i klassrum och i matsal, rastvärdar och reviderade trivselregler med fokus på trygghet. På högstadiet har handledartiden utökats för att mentorer ska

kunna arbeta mer med attityder, trygghet, motivation och studiero tillsammans med eleverna. Pedagogerna har tillsammans med elevhälsoteamet arbetat kring frågor om bemötande och relationer till elever som en del i det förebyggande arbetet för trygghet

Det framgår av intervjuer med elever att det inte alltid känns tryggt på skolan. Det handlar främst om ett antal individer som en del elever kan känna sig otrygga i närheten av. Elever uppger också att det varierar huruvida lärare säger ifrån vid oönskade beteenden eller gör ansatser att reda ut händelser.

Arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan i viss mån bedriver ett samlat arbete för att skapa studiero. Det framgår dock att det varierar mellan stadier och mellan lärare hur aktivt arbetet är och vilka resultat det ger.

Det framgår av intervjuer att arbetslag för årskurserna 4–6 samt årskurserna 1–3 har genomfört ett intensivt arbete för att skapa lugn i korridorer och inför lektioner, vilket också gett resultat för arbetsron i klassrummen. I arbetslag 4–6 har enkäter genomförts med elever för att ta reda på hur eleverna upplever studieron och vad som eventuellt kan orsaka frånvaro av studiero. Undersökningen har gjorts ett par gånger samt följts upp och varit en del av utgångspunkterna för det arbete som har genomförts. Hela skolan har även arbetat med att för elever tydliggöra struktur och innehåll på lektioner som ett led i att skapa ett lugn och goda möjligheter till skolarbete på lektioner. Ett antal rutiner och strategier har arbetats fram i detta arbete, exempelvis att inledningsvis på flera sätt (*muntligt, skriftlig och med bild-stöd*) förmedla till eleverna vad som ska ske på lektionen. Dessutom har lärare och elever kommit överens om ett antal ordningsregler; exempelvis ska elevernas mobiltelefoner lämnas in innan lektionen startar.

Av intervjuer framgår att de här rutinerna och överenskommelserna inte följs av alla lärare, framförallt är det på högstadiet som inte alla lärare har tagit till sig de överenskomna rutinerna. Det framgår av intervjuer att det framförallt är i de klassrum där rutiner inte följs och där det saknas ett tydligt ledarskap som det ibland kan bli rörigt. Vidare framgår det av granskningen att studieron påverkas negativt av att alla lärare inte heller känner till eller följer beslut om extra anpassningar.

De flesta elever som intervjuats i samband med granskningen anser att det oftast är sådan studiero så att de kan ägna sig åt skolarbete. I de fall det inte är det så menar eleverna att det varierar vilken förmåga lärarna har att skapa, upprätthålla samt

återställa ordningen. Skolledningen uppger att de har identifierat att ledarskapet i klassrummet är ett område som behöver stärkas.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Matfors skola i *flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre utsträckning verkar för att all personal följer överenskomna strategier och rutiner i arbetet med att skapa studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det här innebär bland annat att skolan behöver arbeta både förebyggande och främjande. Det förebyggande arbetet kan handla om bemötandefrågor men det handlar också om att förstå att genomförande och anpassningar av undervisningen påverkar vad eleverna lär sig och på vilket sätt de deltar i undervisningen. För att åstadkomma en arbetsmiljö som möjliggör för eleverna att ägna sig åt skolarbete så är det viktigt att lärarna har ett tydligt ledarskap i klassrummet samt har förmåga att skapa och upprätthålla studiero. Vidare är det viktigt att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring arbetet med trygghet och studiero och att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera samt komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna arbetar för att hitta framgångsrika metoder, bland annat för att skapa och upprätthålla studiero i klassrummet. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn ser till att stöd och handledning, exempelvis genom en tydlig kollegial samverkan, ges i den omfattning som behövs för att all personal ska kunna omfatta och praktisera de arbets- och förhållningssätt som gäller samt följa överenskomna strategier och rutiner.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *låg utsträckning*.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorns analys av betygssättningen och eventuella avvikelser är begränsad. Det finns inga tydliga rutiner för att analysera eventuella variationer i bedömningar mellan exempelvis ämnen, klasser eller årskurser. Vidare är lärarnas möjlighet att kvalitetssäkra sina bedömningar allt för begränsad.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Rektorns analys av betygssättningen och eventuella avvikelser är begränsad. Det framgår av granskningen att rektorn det senaste läsåret infört så kallade resultatanalyser där lärarna går igenom betyg och omdömen och analyserar vilka effekter den bedrivna undervisningen samt organisationen i stort har haft på elevernas lärande. Det finns dock inte några tydliga rutiner på skolvivå för att diskutera och analysera eventuella variationer mellan ämnen och grupper eller avvikelser mellan resultat på nationella prov och ämnesbetyg.

Förutsättningar för att säkerställa likvärdig bedömning

Granskningen visar att lärarnas möjlighet att kvalitetssäkra sina bedömningar är begränsad. I intervju ger lärarna exempel på att de i viss utsträckning diskuterar bedömningsfrågor i syfte att kvalitetssäkra bedömningar och betyg men att det framförallt sker på enskilda initiativ. Från ledningshåll finns inga tydliga riktlinjer för hur arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar ska bedrivas på skolan. Lärare uppger att de efterfrågar mer tid att i konferenser diskutera tolkning av styrdokument och elevarbeten med mera, för att kvalitetssäkra bedömning. På mellan- och låg samt även i viss utsträckning på högstadiet har man hittat en form för sambedömning av de nationella proven där samtliga lärare i de olika arbetslagen deltar. Förutom denna samverkan finns enligt lärarna begränsade möjligheter att kollegialt arbeta för en kvalitetssäkring av bedömningar, även skolledningen uttrycker att detta är ett utvecklingsområde.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Matfors skola i *låg utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygssättning och att utvecklingsområden därmed finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar av elevers kunskaper.

Rektorn ska se till att betyg sätt i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentarer om betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247) bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. En sådan samsyn kan utvecklas genom att lärare diskuterar hur man kan läsa och tolka kunskapskraven. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer samt hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Granskningen visar att skolans arbete för att elevernas kunskaper ska bedömas på ett likvärdigt sätt utifrån läroplanens krav kan utvecklas. Skolinspektionen rekommenderar att lärarna får möjlighet att samverka regelbundet när de gör sina bedömningar samt inför betygssättning. Lärarna behöver också använda sig av olika metoder för kvalitetssäkring, exempelvis sambedömning, nationella prov och bedömningsstöd. Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring bedömning, bland annat genom tydliga instruktioner och formaliserade mötesformer.

På Skolinspektionens vägnar

X Veronica Bonivart Säfström

Beslutsfattare

Signerat av: Veronica Bonivart Säfström

X Britta Seeger

Föredragande

Signerat av: Britta Seeger

I handläggningen av ärendet har även Lena Johansson och Caroline Rönnegård medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer
- Fem gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn och bidträdande rektorer.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 19 och den 21 mars 2019. Besöket genomfördes av Britta Seeger och Lena Johansson.

Matfors skola bedriver verksamhet i grundskolans årskurs 1–9. Vid skolan går 528 elever och i årskurs 1, 2, 7, 8 finns tre paralleller, i årskurs 9 finns fyra paralleller och i övriga årskurser finns två. Totalt antal undervisande pedagoger är 44. Skolenheten leds av en rektor samt tre biträdande rektorer.

Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 2017/18 var andelen elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämne 67,4. Det genomsnittliga meritvärdet var 211,0. Motsvarande uppgifter på riksnivå (*kommunala huvudmän*) var 73,5 samt 223,3.

Skolverkets statistik visar vidare att andelen elever i årskurs 6 på Matfors skola (*samma läsår som ovan*) som uppnått kunskapskraven var 100 procent eller i det närmaste 100 procent för samtliga ämnen förutom engelska, där måluppfyllelsen var 76 procent och matematik där måluppfyllelsen var 72 procent.

Enligt skolans egna uppgifter för läsåret 2017/18 uppnådde samtliga elever i årskurs 3 kraven för godtagbara kunskaper i NO och SO samt nästan samtliga elever i svenska och matematik.